ECLI:LV:AT:2024:0604.C30638718.13.S
Lieta Nr. C30638718, SKC-23/2024
Civillietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
SPRIEDUMS
Rīgā 2024. gada 4. jūnijā

Senāts šādā sastāvā: senatore referente Zane Pētersone, senatores Ļubova Kušnire un Marika Senkāne

izskatīja rakstveida procesā civillietu SIA „Alma Career Latvia" (pirms nosaukuma maiņas – „CV-Online Latvia") prasībā pret SIA „Melons" par datubāzes veidotāja tiesību pārkāpuma novēršanu sakarā ar SIA „Alma Career Latvia" kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas 2022. gada 25. februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] SIA „CV-Online Latvia" cēla tiesā prasību pret SIA „Melons" par datubāzes veidotāja tiesību pārkāpuma novēršanu, lūdzot aizliegt SIA „Melons" ievietot tās tīmekļvietnē *www.kurdarbs.lv* saites, kas nodrošina piekļuvi prasītājas datubāzei, kas pieejama tīmekļvietnē *www.cv.lv*, un piedzīt no SIA „Melons" ar lietas vešanu saistītos izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi.

[1.1] SIA „CV-Online Latvia" ir reģistrēta 2000. gada 10. februārī un ir vadošā interneta personāla atlases pakalpojumu sniedzēja Latvijā. Tās pārvaldītā tīmekļvietne *www.cv.lv* ir populārākais darba un darbinieku meklēšanas interneta resurss Latvijā. Tāpat prasītājai pieder un tā pārvalda tīmekļvietni *www.visidarbi.lv*. Augsto popularitāti darba devēju un darbinieku vidū prasītāja ir sasniegusi, pateicoties ievērojamām pūlēm, kā arī daudzu gadu garumā izdarītiem intelektuāliem, organizatoriskiem un finansiāliem ieguldījumiem.

Lai veiksmīgāk piesaistītu darba devējus un uzrunātu potenciālos darbiniekus, prasītāja ir izstrādājusi datubāzi, kurā ir iekļauta gan informācija par darba meklētāju profesionālo pieredzi, izglītību un kvalifikācijas līmeni, gan darba devēju iesniegtie sludinājumi. Datubāze ir atrodama prasītājai piederošajā tīmekļa vietnē *www.cv.lv* un ir uzskatāma par datubāzi Autortiesību likuma 1. panta 3. punkta izpratnē, savukārt prasītāja ir atzīstama par datubāzes veidotāju Autortiesību likuma 57. panta pirmās daļas izpratnē.

[1.2] Prasītājai kā datubāzes veidotājai ir tiesības aizliegt jebkurai trešajai personai iegūt vai pārvietot visu datubāzes saturu vai kādu tās daļu, kā arī tiesības aizliegt jebkurai trešajai personai atkārtoti izmantot datubāzes saturu, to publiskojot.

Prasītāja ir izstrādājusi un tīmekļvietnē publicējusi datubāzes lietošanas noteikumus, kuros ir informējusi visus datubāzes lietotājus par savām tiesībām uz datubāzi un datubāzes lietošanas sekām.

[1.3] Prasītājas tiesību pārkāpums izpaužas tā, ka atbildētāja bez prasītājas piekrišanas izmanto datubāzi, pārpublicējot datubāzes saturu un darot to pieejamu savā darba sludinājumu agregatora vietnē *www.kurdarbs.lv*.

Atbildētājas uzturētais agregators ievāc un pārpublicē informāciju no vairākiem tiešsaistē pieejamiem informācijas avotiem, kuros tiek ievietoti darba sludinājumi. Atbildētājas agregators neatšķir un neņem vērā konkrētas vietnes uzturētāja tiesības, tostarp autortiesības, un arī tīmekļvietnes lietošanas noteikumus, tostarp prasītājas datubāzes lietošanas noteikumus.

Atbildētāja savā tīmekļvietnē *www.kurdarbs.lv*, ievietojot saiti uz prasītājas tīmekļvietni *www.cv.lv*, nodrošina publisku piekļūšanu būtiskai kvalitatīvi vai kvantitatīvi novērtējamai datubāzes daļai – atsevišķam, aktuālam, pēc prasītājas norādījumiem izstrādātam un noformētam darba sludinājumam, kas ir daļa no prasītājas izveidotā datu krājuma.

Atbildētājas mērķis, pārkāpjot prasītājas kā datubāzes veidotājas tiesības, ir gūt peļņu no atbildētājas tīmekļvietnē izvietotās reklāmas.

[1.4] Prasītāja ir vairākkārt centusies liegt pieeju atbildētājas izmantotajai interneta protokola (IP) adresei, no kuras tiek pārpublicēti sludinājumi, bet atbildētāja šo liegumu vienmēr ir apgājusi, tādā veidā apliecinot savu darbību prettiesisko raksturu.

[1.5] Prasītāja 2018. gada 17. maijā rakstveidā informēja atbildētāju par Autortiesību likuma pārkāpumiem. Atbildētāja 2018. gada 25. maija atbildē neatzina ne prasītājas tiesības uz datubāzes saturu, ne arī prasītājas tiesības aizliegt izmantot datubāzi.

[1.6] Prasība pamatota ar Autortiesību likuma 1. panta 3. punktu, 5. panta trešo daļu, 57. panta pirmo un otro daļu, 68. panta pirmo daļu, 69. panta pirmās daļas 2., 3. punktu, otro daļu, Konkurences likuma 18. pantu.

[2] Atbildētāja SIA „Melons" iesniedza rakstveida paskaidrojumus, norādot, ka prasību neatzīst.

[3] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2019. gada 11. janvāra spriedumu prasība apmierināta. Tiesa nosprieda aizliegt SIA „Melons" ievietot tīmekļvietnē *www.kurdarbs.lv* saites, kas nodrošina piekļuvi prasītājas datubāzei tīmekļvietnē *www.cv.lv*, un piedzīt no atbildētājas prasītājas labā tiesāšanās izdevumus.

[4] Atbildētāja SIA „Melons" iesniedza apelācijas sūdzību par minēto spriedumu, pārsūdzot to pilnā apjomā.

[5] Ar Rīgas apgabaltiesas 2019. gada 14. oktobra lēmumu nolemts uzdot jautājumus Eiropas Savienības Tiesai (turpmāk arī – EST) prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai.

Eiropas Savienības Tiesa, atbildot uz Rīgas apgabaltiesas uzdotajiem jautājumiem, 2021. gada 3. jūnija spriedumā atzina, ka Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 11. marta Direktīvas 96/9/EK par datubāzu tiesisko aizsardzību (turpmāk arī – Direktīva 96/9/EK) 7. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka interneta meklētājprogramma, kas ir specializēta meklēšanā datubāzu saturā un kas pārkopē un indeksē visu vai būtisku daļu no internetā brīvi pieejamas datubāzes un pēc tam ļauj saviem lietotājiem veikt meklēšanu šajā datubāzē savā tīmekļvietnē saskaņā ar saturiski atbilstošiem

kritērijiem, veic tādu šīs datubāzes satura „iegūšanu" un „atkārtotu izmantošanu" šo tiesību normu izpratnē, kuru šīs datubāzes izveidotājam ir tiesības aizliegt, ja šīs darbības rada kaitējumu viņa ieguldījumam šī satura iegūšanā, pārbaudē vai noformēšanā, proti, apdraud šī ieguldījuma atmaksāšanās iespējas attiecīgās datubāzes normālas izmantošanas gaitā; par to ir jāpārliecinās iesniedzējtiesai (sk. *EST 2021. gada 3. jūnija spriedumu lietā „CV-Online Latvia", C?762/19, ECLI:EU:C:2021:434*).

[6] Ar Rīgas apgabaltiesas 2022. gada 25. februāra spriedumu prasība noraidīta un no prasītājas atbildētājas labā piedzīti tiesāšanās izdevumi 1667 *euro*.

Spriedums pamatots ar šādiem motīviem.

[6.1] Prasītājai pieder un tā pārvalda tīmekļvietni *www.cv.lv*, kas nodrošina darba un darbinieku meklēšanas iespējas. Lietā nav strīda, ka prasītājas uzturētā vietne ar tajā iekļautajiem darba sludinājumiem ir uzskatāma par datubāzi.

Savukārt atbildētājai pieder un tā pārvalda interneta vietni *www.kurdarbs.lv*, kas ir interneta satura meklētājs (satura agregators). Atbildētājas uzturētā vietne atrod tīmekļvietnes, kurās ir publicēta publiski pieejama informācija par darba sludinājumiem, un ar hipersaites palīdzību pāradresē lietotāju, kas meklē darba sludinājumu, uz tīmekļvietni, kurā atrastā informācija tikusi sākotnēji publicēta. Galalietotājs, uzklikšķinot uz hipersaites, ar prasītājas tīmekļvietni un tās saturu iepazīstas, atrodoties prasītājas tīmekļvietnē *www.cv.lv*.

Prasītāja nolūkā aizsargāt savas *sui generis* tiesības cēlusi tiesā prasību, lai novērstu datubāzes iegūšanu un atkārtotu izmantošanu. Prasītāja uzskata, ka atbildētāja ar minētajām darbībām iegūst būtisku datubāzes saturu un to pārvieto uz savu tīmekļvietni. Tāpat atbildētāja ar hipersaites palīdzību nodrošina datubāzes atkārtotu izmantošanu.

[6.2] Lai noskaidrotu, vai ir noticis *sui generis* tiesību pārkāpums, apelācijas instances tiesa vērsusies Eiropas Savienības Tiesā. Eiropas Savienības Tiesa norādījusi, ka pamatlietā iesniedzējtiesai, lai lemtu par prasītājas tiesībām aizliegt visa šīs datubāzes satura vai būtiskas daļas iegūšanu vai atkārtotu izmantošanu, ir jāpārbauda, ņemot vērā visus apstākļus, pirmkārt, vai attiecīgās datubāzes satura iegūšana, pārbaude vai noformēšana liecina par būtisku ieguldījumu, un, otrkārt, vai attiecīgā iegūšana vai atkārtotā izmantošana apdraud šī ieguldījuma atmaksāšanās iespējas. Ar ieguldījumu datubāzes satura iegūšanā apzīmē līdzekļus, kas veltīti esošu neatkarīgu materiālu meklēšanai un to sakārtošanai minētajā datubāzē, izņemot līdzekļus, kas izmantoti pašai materiālu radīšanai. Savukārt ar ieguldījumu datubāzes satura pārbaudē tiek saprasti līdzekļi, kuri ieguldīti datubāzē ietverto materiālu precizitātes kontrolei tās veidošanas un darbības laikā, bet līdzekļi satura noformēšanā nozīmē izdevumus, kas veltīti šajā bāzē esošo materiālu sistemātiskai vai metodiskai apkopošanai, kā arī individuālās pieejamības nodrošināšanai, kas ietver ieguldījumu meklētājmehānismā, ja datubāze ar tādu ir aprīkota.

Sui generis tiesību piešķirtā aizsardzība attiecas tikai uz tām datubāzēm, kuru radīšanai vai darbībai ir nepieciešams kvalitātes vai kvantitātes aspektā būtisks ieguldījums, un pastāv risks, ka šis ieguldījums nevarēs atmaksāties.

[6.3] Prasītāja norādījusi, ka datubāzes izveidošanas un uzturēšanas izmaksas vidēji mēnesī ir 78 000 *euro*. Tās ir darbaspēka izmaksas 26 darbiniekiem, kuri nodarbojas ar datu iegūšanu un ievietošanu datubāzē. Papildus mārketinga izmaksas vidēji mēnesī ir ap 20 000 *euro*. Ieguldījumus datubāzes pārbaudē prasītāja pamato ar apsvērumiem, ka prasītāja apstrādā klientu sagatavotos darba sludinājumus. Ieguldījums datubāzes satura noformēšanā tiek pamatots ar meklētāja mehānisma izveidi un uzturēšanu, kas dod iespēju meklēt darba sludinājumus, izmantojot vismaz septiņus meklēšanas parametrus.

[6.3.1] Prasītāja iesniegusi līgumu par CV datubāzes izmantošanu un darba sludinājumu ievietošanu *www.cv.lv* mājaslapā, kādu tā slēdz ar pasūtītājiem, kuri vēlas ievietot sludinājumu prasītājas datubāze. No šī līguma 1.2. punkta izriet, ka pasūtītājs iegūst tiesības publicēt sludinājumus datubāzē, tos labot un dzēst, nosūtīt e-pastus reģistrētiem darba meklētājiem, izmantot meklēšanas rīkus un privātos datubāzes rīkus (CV apstrādes katalogs, e-pastu sūtīšana atlasītiem kandidātiem, virtuālās darba intervijas u. c.). No turpmākajiem līguma noteikumiem redzams, ka pasūtītāja ievietotam sludinājumam jāsatur precīza informācija (2.8. punkts), ir noteiktas prasības par informācijas apjomu (2.9. punkts), sludinājuma ievietošana notiek, aizpildot speciālu datubāzes formu (2.11. punkts). Līgumā paredzēta izpildītāja atkāpšanās no līguma izpildes (5.1. punkts), ja pasūtītājs citastarp pārkāpj līguma 2.8. un 2.9. punktu.

Izvērtējot līguma nosacījumus, nav gūts apstiprinājums prasītājas norādītajam par būtiskiem ieguldījumiem datubāzes satura iegūšanā, pārbaudē vai noformēšanā. Kā izriet no līguma noteikumiem, tad prasītāja neveic neatkarīgu materiālu iegūšanu, jo darba sludinājumus publicē pasūtītāji, kas ir darba devēji. Prasītāja šos sludinājumus neapstrādā, jo sludinājumi tiek ievietoti, izmantojot vienotu formu. Arī sludinājumu precizitātes kontrole tiek atstāta pasūtītāja ziņā, proti, pasūtītājs pats ir atbildīgs par pareizas un precīzas informācijas iekļaušanu, aizpildot sludinājuma formu (pretējā gadījumā prasītājai kā izpildītājai ir tiesības atkāpties no līguma). Līguma sadaļas noteikumi par izpildītāja tiesībām un pienākumiem neparedz tos darbus, kurus savos paskaidrojumos apraksta prasītāja.

Nav šaubu, ka prasītājai ir bijuši izdevumi saistībā ar datubāzes izveidi un uzturēšanu, taču tie nav prasītājas norādītajā apmērā (100 000 *euro*). Tādējādi prasītāja nav pierādījusi kvalitātes vai kvantitātes aspektā būtisku ieguldījumu, kas ir priekšnoteikums, lai darbotos *sui generis* tiesību piešķirtā aizsardzība.

[6.3.2] Ģenerāladvokāts savu secinājumu 21. un 22. punktā norādījis, ka prasītājas datubāzi veido darba sludinājumi, kurus tā nav radījusi, jo sludinājumus iesnieguši darba devēji. Lai gan iesniedzējtiesai jāpārliecinās, vai prasītāja veikusi būtisku ieguldījumu savas datubāzes izveidošanā, no pirmā acu uzmetiena nekas neliek apšaubīt pieņēmumu, ka tas tā patiešām ir.

Prasītājas iesniegtie pierādījumi – klientu un tīmekļa dizaina speciālista, kā arī klientu speciālista asistenta amata apraksti – neatspēko iepriekš izdarītos secinājumus, jo neapšaubāmi cilvēku resurss ir vajadzīgs, lai uzturētu prasītājas izstrādāto platformu, taču tas nav pietiekami, lai pierādītu būtisko ieguldījumu kvalitātes vai kvantitātes aspektā. Patieso ieguldījumu apelācijas instances tiesas ieskatā atspoguļo apskatītais līgums ar pasūtītāju, kurš nesatur tos būtisko ieguldījumu aspektus, uz kuriem prasītāja norāda savos paskaidrojumos.

[6.4] *Sui generis* tiesību sniegtā aizsardzība ir piešķirama tikai tad, ja datubāzes satura vai tās būtiskas daļas iegūšana vai atkārtota izmantošana apdraud ieguldījuma atmaksāšanās iespējas.

[6.4.1] Prasītāja apdraudējumu ieguldījumu atmaksāšanās iespējai pamato ar apsvērumiem par no atbildētājas tīmekļvietnes novirzīto apmeklētāju skaitu (apmēram 4,5 %) un šo apmeklētāju paradumiem (pavadītā laika ilgums, atlēcienu skaits). Tāpat prasītāja norāda uz savu labo reputāciju, kas vairo klientu uzticību. Prasītājas klientu darba sludinājumu publicēšana vienuviet ar *www.ss.lv* un Nodarbinātības valsts aģentūras publicētajiem sludinājumiem rada nevēlamu iespaidu par prasītāju un tās klientiem.

Prasītāja nav argumentējusi un pierādījusi to, kā atbildētājas satura agregatora vietne var apdraudēt tās ienākumus no darba sludinājumu ievietošanas. Par to nevar liecināt prasītājas norāde par apmeklētāju paradumiem, jo tiem var būt arī cits izskaidrojums, proti, lietotāji no atbildētājas meklētājprogrammas ar hipersaites palīdzību uzreiz nokļūst pie sev interesējošās informācijas – darba sludinājuma, iepazīstas ar to, un pēc tam puse no viņiem turpina savu darbību prasītājas portālā, bet puse to aizver, jo ir ieguvuši nepieciešamo informāciju. Tādējādi var izvirzīt pretēju apgalvojumu, proti, lietotāji, kas atnākuši no atbildētājas meklētājprogrammas, 100 % sasniedz mērķi – viņu interesējošā sludinājuma apskati. Attiecīgi šiem lietotājiem ceļš līdz sludinājumam prasa mazāk soļu un attiecīgi aizņem mazāk laika.

Prasītāja nav pierādījusi korelāciju starp to apmeklētāju paradumiem, kuri tiek novirzīti no atbildētājas uzturētās tīmekļvietnes, un peļņas samazināšanos, vai arī citu pietiekami ticamu pamatu, ka prasītājas peļņa samazinātos atbildētājas izveidotā satura agregatora darbības rezultātā.

No līguma par datubāzes izmantošanu izriet, ka pasūtītājs maksā līgumā pielīgtu maksu par tiesībām izvietot sludinājumus (līguma 4. punkts). Pakalpojumu maksu neietekmē tas, cik reizes sludinājums tiek apskatīts, kā apmeklētājs pie tā nokļūst vai kādi citi apmeklētāju paradumi. Prasītāja līguma noslēgšanas brīdī saņem noteiktu samaksu par sniegto pakalpojumu (darba devējam piešķirtajām tiesībām ievietot darba sludinājumu), līdz ar to nav pamata pieņēmumam, ka prasītājas ieguldījumi neatmaksāsies.

[6.4.2] Uz minētajiem apstākļiem ir norādījis arī Ģenerāladvokāts secinājumu 49. punktā, proti, ka atbildētājas izveidotā meklētājprogramma aizstāj vienīgi prasītājas vietnes meklēšanas veidlapu. Savukārt šī tīmekļvietne joprojām ir neapejams starpnieks starp darba meklētājiem un darba devējiem, jo vienīgi šajā vietnē ir ietverta pilnīga informācija par darba sludinājumiem, kā arī rīks, kas ļauj lietotājiem pieteikt savu kandidatūru tieši no šīs vietnes. Tādējādi nešķiet, ka no darba devēju viedokļa tiktu ietekmēta prasītājas kā darba ņēmēju meklēšanas nišas efektivitāte.

Ievērojot minēto, secināms, ka prasītājas ienākumi no darba sludinājumu datubāzes uzturēšanas nav apdraudēti. Pierādījumu novērtēšanas procesā nav gūtas ziņas, kas būtu pamats Ģenerāladvokāta pieņēmuma apšaubīšanai, bet, tieši pretēji, Ģenerāladvokāta viedoklis guva apstiprinājumu pierādījumu novērtēšanas procesā.

Prasītāja nav pierādījusi savu apgalvojumu, ka pakalpojuma cena būtu atkarīga no tās vietni apmeklējušo personu skaita. Tiesas ieskatā darba devējs būtu ieinteresēts, ka darba sludinājumu apskata pēc iespējas lielāks darba meklētāju skaits. Atbildētājas radītā satura meklētājprogramma tieši to arī veicina. Darba devēja sludinājuma ievietošanas sasniedzamais mērķis netiek apdraudēts ar atbildētājas meklēšanas programmu, jo ar darba sludinājuma pilnu tekstu darba meklētājs iepazīstas tieši prasītājas izveidotajā tīmekļvietnē.

[6.5] Lietā nodibināts, ka prasītājas uzturētā tīmekļvietne satur mikrodatu veida metatagus (*meta tags*), ko iedibinājusi *Schema.org*, kas ir četru lielāko meklētāju konsorcijs. Prasītājas vietnes gadījumā šie metatagi attiecībā uz katru datubāzē iekļauto pieejamās vakances sludinājumu ietver šādus atslēgvārdus: „amata nosaukums", „uzņēmuma nosaukums", „darba atrašanās vieta" un „sludinājuma datums".

Atbildētājas izveidotā meklētājprogramma darbojas līdzīgi kā citas vispārējas meklētājprogrammas, piemēram, *Google*. Atšķirība ir tāda, ka vispārējās meklētājprogrammas pārmeklē visu tīmekli (*World Wide Web*), pārejot no vienas interneta lapas uz otru ar šajās lapās ietverto hipersaišu palīdzību, bet specializētā meklētājprogramma indeksē tikai tās specializācijas jomā esošās interneta vietnes, šajā gadījumā – vietnes, kas ietver darba sludinājumus (Ģenerāladvokāta secinājumu 33. punkts).

Prasītājas tīmekļvietne *www.visidarbi.lv* darbojas sludinājumu atvasinātajā tirgū. Tā, līdzīgi kā atbildētājas vietne, ir dažādu avotu, tostarp pašas prasītājas darba sludinājumu, agregators. Prasītāja ir aprīkojusi savu interneta vietni ar metatagiem, lai vietnes indeksāciju padarītu precīzāku un piesaistītu lietotājus, kas meklē darba sludinājumus, izmantojot gan vispārējās meklētājprogrammas, gan pašas prasītājas izveidoto specializēto meklētājprogrammu.

Minētais liecina, ka prasītājas iepriekšizvirzītie argumenti gan par lietotāju paradumiem, gan par prasītājas reputāciju ir pretēji pašas prasītājas rīcībai jeb tās izveidotajam biznesa modelim. Prasītāja norāda, ka atbildētājas izveidotā specializētā meklētājprogramma atņem tai iespēju atpelnīt ieguldījumus, taču vienlaikus veicina to, ka darba sludinājumus prasītājas ievietotajā datubāzē var atrast vispārējās meklēšanas programmas, kā arī pati prasītāja ir izveidojusi specializēto meklētājprogrammu, kas indeksē prasītājas darba sludinājumu datubāzi un attēlo to kopā ar *www.ss.lv* un Nodarbinātības valsts aģentūras publicētajiem sludinājumiem.

[6.6] Tiesas ieskatā prasītāja, izmantojot ar *sui generis* tiesību piešķirto aizsardzību, vēlas no atvasinātā sludinājumu meklēšanas tirgus izstumt atbildētājas radīto produktu, jo tas konkurē ar pašas prasītājas uzturēto specializēto darba meklēšanas sludinājumu rīku *www.visidarbi.lv*.

Šāda prasītājas rīcība ir pretēja Direktīvas 96/9/EK izveidoto *sui generis* tiesību mērķim, līdz ar to nebauda aizsardzību.

[7] Prasītāja SIA „CV-Online Latvia" iesniedza kasācijas sūdzību par minēto spriedumu, pārsūdzot to pilnā apjomā un norādot šādus argumentus.

[7.1] Tiesa nepareizi piemērojusi Autortiesību likuma 57. un 58. pantu kopsakarā ar Eiropas Savienības Tiesas prejudiciālajā nolēmumā izskatāmajā lietā un citos Eiropas Savienības Tiesas spriedumos paustajām atziņām, tās nepareizi attiecinot uz tiesas konstatētajiem apstākļiem.

[7.1.1] Tiesa nepareizi piemērojusi ģenerālklauzulu „būtisks ieguldījums" datubāzes satura iegūšanā, pārbaudē vai noformēšanā, to nepieļaujami sašaurinot uz to saistību izvērtējumu, kas norādītas prasītājas standartlīgumā ar klientu, bet ignorējot visus pārējos apstākļus.

Šādai tiesas interpretācijai nevar piekrist. Pirmkārt, nav sagaidāms, ka prasītājas standartlīgumā ar klientu tiktu norādīti visi atbilstošie apstākļi, kas attiecas uz konkrētās datubāzes satura iegūšanu, pārbaudi vai noformēšanu. Prasītājas standartlīgums ar klientu nav vienīgais pierādījums, kas atspoguļo patieso ieguldījumu datubāzes satura iegūšanā, pārbaudē vai noformēšanā.

Otrkārt, spriedumā ir atzīti atsevišķi prasītājas ieguldījumi, proti, finansiālais ieguldījums un cilvēkresursu ieguldījums, taču tiesa nav devusi novērtējumu, kāpēc šie ieguldījumi nav uzskatāmi par tādiem, kas kopumā veido būtisku ieguldījumu. Tiesas secinājumi, kas pauž apliecinājumu par ieguldījumu esību, ir pretrunā tiesas secinājumiem par ieguldījumu neesību.

Treškārt, tiesas secinājums par to, ka patieso ieguldījumu atspoguļo tikai prasītājas standartlīgums ar klientu, ir pretrunā Eiropas Savienības Tiesas spriedumā paustajai atziņai, ka, vērtējot to, vai attiecīgās datubāzes satura iegūšana, pārbaude vai noformēšana liecina par būtisku ieguldījumu, ir jāņem vērā visi atbilstošie apstākļi.

Senāts 2021. gada 28. janvāra spriedumā civillietā Nr. SKC-15/2021, C33670516, ir atzinis, ka, vērtējot datubāzes veidotāja ieguldījumu, tiesai jāņem vērā, ka ieguldījuma jēdziens iztulkojams plaši, aptverot ne vien finanšu ieguldījumu, bet arī laika un enerģijas patēriņu, un ka ieguldījumam jābūt attiecināmam uz datubāzes satura iegūšanu, pārbaudi vai demonstrēšanu, bet ne uz pašas datubāzes iegādi vai attiecīgā satura radīšanu. Turklāt šādam ieguldījumam ir jābūt būtiskam.

Tādējādi tiesa būtiska ieguldījuma ģenerālklauzulu nepieļaujami sašaurinājusi tikai uz to saistību izvērtējumu, kas norādīts prasītājas standartlīgumā ar klientu, ignorējot visus pārējos lietā konstatētos ieguldījumus: faktu, ka datubāzes izveidošanas un uzturēšanas izmaksas vidēji mēnesī ir 115 880,52 *euro* (no kuriem izmaksas par personālu ir aptuveni 78 000 *euro*, mārketinga izmaksas aptuveni 20 000 *euro*); faktu, ka ar datu iegūšanu un izvietošanu datubāzē nodarbojas 26 darbinieki; datubāzē publicēto sludinājumu skaitu, kas variē no 3000 līdz 4000 sludinājumiem mēnesī, un citus apstākļus.

[7.1.2] Tiesa nepamatoti šauri interpretējusi jēdzienu „datubāzes satura iegūšana", to aprobežojot ar tehnisku informācijas ievadīšanu datubāzē, bet ignorējot visus pārējos apstākļus.

Fakts, ka datubāzē publicētos sludinājumus nav radījusi prasītāja, bet tai tos iesnieguši darba devēji, nenozīmē to, ka prasītāja nav veikusi ieguldījumu datubāzes satura iegūšanā, pārbaudē vai noformēšanā. Lai datubāzes saturu iegūtu, prasītāja veic virkni darbību, piemēram, darbības, kas attiecas uz klientu piesaisti. Tās ir darbības, kas nepieciešamas, lai panāktu, ka darba devēji kļūst par prasītājas klientiem un noslēdz līgumu ar prasītāju. Prasītājas klientu uzticība datubāzei ir atkarīga ne tikai no tā, kas noteikts līgumos ar klientu, bet arī no tām darbībām, kas nodrošina, ka datubāze ir atpazīstama darba meklētāju vidū un uzticama no darba devēju skatupunkta. Ja datubāze nebūs atpazīstama darba meklētāju vidū vai zaudēs darba devēju uzticību, prasītājai nebūs iespēju piesaistīt tik lielu darba sludinājumu skaitu un attiecīgi iegūt datubāzes saturu. Līdz ar to visas darbības, ka attiecas uz datubāzes atpazīstamības veicināšanu un kvalitātes prasībām atbilstošu uzturēšanu, ir vērstas uz datubāzes satura „iegūšanu".

[7.1.3] Tiesa sašaurināti interpretējusi jēdzienu „datubāzes satura pārbaude un noformēšana", uzskatot, ka prasītāja šādas darbības nav veikusi.

Tas, ka līgumā ar klientu nav iekļauta saistība, ka prasītāja pārbauda un noformē sludinājuma tekstu, nenozīmē, ka prasītāja to nedara. Minēto neapstrīd arī atbildētāja, savos paskaidrojumos nepilnīgi citējot prasītājas tīmekļvietnē norādītos pakalpojumus, kas attiecas uz datubāzes satura iegūšanu, pārbaudi un noformēšanu:

1) darba devēju darba sludinājumu ievietošana;

2) darba sludinājumu sagatavošana;

3) darba sludinājumu pacelšana meklējumu rezultātos.

Tiesas secinājums, ka nenotiek šo sludinājumu apstrāde, ir pretrunā spriedumā konstatētajam prasītājas līgumisko saistību tvērumam, kas pierāda tieši pretējo – prasītāja pastāvīgi uzrauga datubāzē publicēto darba sludinājumu saturu, kas ietver pārbaudi un noformēšanu, jo gadījumā, ja tiek konstatēts, ka datubāzē publicētā informācija ir neprecīza vai nepilnīga, prasītājai ir tiesības atkāpties no līguma izpildes. Turklāt prasītājas kā komersantes interesēs nav atkāpties no līguma ar klientu, un gadījumā, ja prasītāja konstatē pārrakstīšanās kļūdas vai datubāzē publicētajā sludinājumā iekļautā informācija izrādās neprecīza vai nepilnīga, šī informācija tiek koriģēta, prasītājai sadarbojoties ar klientu. Tikai tad, ja sludinājums satur neprecīzu informāciju, kas diskreditē datubāzes saturu, un klients atsakās no šīs datubāzē iekļautā sludinājuma precizēšanas, prasītājai ir piešķirtas tiesības atkāpties no līguma izpildes.

Prasītājas datubāzē darba sludinājumus ir iespējams meklēt pēc amata kategorijas, darba atrašanās vietas, algas, darba veida, nepieciešamās valodas, kā arī pēc atslēgvārdiem. Šāda meklēšana ir iespējama, jo prasītāja katru sludinājumu apstrādā, lai to padarītu meklējamu.

[7.1.4] Tiesa nav izvērtējusi visus apstākļus, kas apdraud ieguldījuma atmaksāšanās iespējas, jo ignorējusi vismaz divus aspektus, kas agregatorvietnē www.kurdarbs.lv atrādītās informācijas dēļ apdraud prasītājas ieguldījuma atmaksāšanās iespējas.

Tiesa ignorējusi prasītājas norādi, ka, lietotājam veicot meklējumu agregatorvietnē www.kurdarbs.lv, rodas līdzīgas sekas kā EST lietā *„Innoweb BV v. Wegener ICT Media BV, Wegener Mediaventions BV ”,* C-202/12, – attiecībā uz galalietotāja vajadzību apmeklēt prasītājas datubāzi, jo no agregatorvietnē www.kurdarbs.lv uzrādītajiem prasītājas datubāzes datiem (amata nosaukums; uzņēmuma nosaukums; darba atrašanās vieta) agregatorvietnes galalietotājam ir pietiekami, lai, izvērtējot tā interesi par sludinājumiem, tas neizdarītu atsevišķu meklējumu prasītājas datubāzē un prasītājas tīmekļvietni neapmeklētu vispār. Samazinoties datubāzes apmeklētāju skaitam, pastāv risks, ka samazināsies prasītājas klientu – darba devēju – vēlme publicēt sludinājumus prasītājas datubāzē, tādējādi apdraudot ieguldījuma atmaksāšanās iespējas.

Tiesa ignorējusi prasītājas apsvērumus par potenciālo ienākumu apdraudējumu, kurus veido reklāmas vai prasītājas klientu ieinteresētība izvēlēties ar datubāzi saistītos papildu pakalpojumus, piemēram, iespēju klientiem izvēlēties „darba sludinājumu pacelšanu meklējumu rezultātos” un „darba sludinājumu izcelšanu par Top vakanci kategorijā”.

[7.1.5] Tiesa, vērtējot ieguldījuma atmaksāšanās iespēju apdraudējumu, nepamatoti to darījusi no lietotāju interešu pozīcijas, nevis no prasītājas kā tiesību īpašnieces interešu pozīcijas.

Lietotāju paradumi, kas prasītājas datubāzi apmeklē no agregatorvietnes www.kurdarbs.lv, atšķiras no to lietotāju paradumiem, kas www.cv.lv apmeklē tieši vai tiek novirzīti no *Google* meklēšanas servera. Piemēram, ja lietotājs, kurš apmeklē www.cv.lv, vidēji tīmekļvietnē pavada 5,15 minūtes, apskatot vidēji 5,19 lapas ar 29,71 % atlēcienu līmeni, tad lietotājam, kurš ir novirzīts no www.kurdarbs.lv, šie rādītāji ir būtiski zemāki, proti, vidējais sesijas ilgums ir tikai 2,39 minūtes (par 44,42 % mazāk), vidēji tiek apskatītas 2,87 lapas (par 37 % mazāk) un atlēcienu skaits ir 54,49 % (par 38,61 % vairāk).

Tātad, jo vairāk lietotāju tiek novirzīti uz www.cv.lv no vietnes www.kurdarbs.lv, jo vairāk samazinās prasītājas tīmekļvietnē lietotāja pavadītais laiks un tiek apskatīts mazāks darba sludinājumu skaits. Tādējādi pastāv risks, ka samazināsies prasītājas datubāzes popularitāte, skatījumu skaits un klientu vai potenciālo klientu vēlme izvietot prasītājas datubāzē savu darba sludinājumu, kā rezultātā samazināsies arī prasītājas iespējas atpelnīt veiktos ieguldījumus.

Ja vietnes panākumi ir atkarīgi no lietotājiem, kuri apmeklē vairāk nekā vienu lapu, tad augsts atlēcienu līmenis ir slikts rādītājs. Piemēram, ja vietnes sākumlapa ir vārteja uz visu pārējo vietnes saturu (piemēram, ziņu rakstiem, produktu lapām) un daudzi lietotāji apmeklē tikai šo sākumlapu, tad augsts atlēcienu līmenis nav vēlams. Prasītājas datubāzes apmeklētāju skaita samazināšanās, kā arī identificētie datubāzes lietotāju paradumi apdraud ieguldījumu atmaksāšanās iespēju.

Pirmkārt, gan prasītāja, gan darba devēji ir ieinteresēti sludinājumu publicēt tikai un vienīgi datubāzē, nevis jebkurā vietnē, par ko liecina lietošanas noteikumu 2.10. punkts, atbilstoši kuram prasītāja savu klientu priekšā apņēmusies vērsties pret personām, kas prettiesiski izmanto datubāzē publiski pieejamo informāciju.

Otrkārt, kļūdains ir tiesas secinājums, ka prasītājas datubāzē publicēto sludinājumu apmeklētāju skaitu palielina fakts, ka sludinājums ar hipersaiti tiek atrādīts atbildētājas tīmekļvietnē. Darba meklētāju skaitu interneta vidē neietekmē tas, cik internetā ir pieejamas meklētājprogrammas. Līdz ar to tieši atbildētājas meklētājprogramma, kas izmanto prasītājas datubāzi, atņem to darba meklētāju daļu, kas būtu apmeklējuši prasītājas datubāzi.

Treškārt, tikai tā darba meklētāju daļa, kas izrāda padziļinātu interesi ar atbildētājas tīmekļvietnē redzamo hipersaiti, nonāk prasītājas datubāzē. Turklāt šo apmeklētāju paradumi rāda, ka tie prasītājas datubāzē uzkavējas īsāku laika posmu un izdara mazāk meklējumu, nekā tie apmeklētāji, kas uz prasītājas datubāzi atnākuši tieši vai kas novirzīti ar *Google* meklētājprogrammu.

[7.1.6] Tiesa nepareizi piemērojusi jēdzienu „apdraud ieguldījuma atmaksāšanās iespējas”, to nepieļaujami sašaurinot uz to saistību izvērtējumu, kas norādītas standartlīgumā ar klientu, bet ignorējot visus pārējos apstākļus.

Klienta izvēli sadarboties ar prasītāju nosaka virkne kritēriju, jo īpaši datubāzes atpazīstamība un uzticamība darba meklētāju vidū. Atbildētāja savos paskaidrojumos prasītāju pieskaita pie „respektablu personāla atlases sabiedrību tirgus daļas”, un šo kvalitātes līmeni nenoteic prasītājas klienta standartlīgumā fiksētā informācija.

Tiesas secinājumus, ka prasītāja nav pierādījusi savu apgalvojumu par to, ka pakalpojuma cena atkarīga no tās vietni apmeklējušo personu skaita, ir pretrunā loģikas pamatprincipiem. Ja persona vēlas atrast darbinieku, tai nav intereses savu sludinājumu publicēt interneta vietnē, kuru neviens nelasa vai neapmeklē.

[7.1.7] Apstākļi, kas attiecas uz atbildētājas meklētājprogrammas darbības līdzību ar citām meklētājprogrammām, nevar pamatot secinājumu, ka atbildētājas izveidotā specializētā meklētājprogramma neatņem prasītājai iespēju atpelnīt ieguldījumus. Meklētājprogrammu darbības principiem nav juridiskas nozīmes, jo tas, ka prasītāja izmanto metatagus, neļauj prezumēt, ka prasītāja būtu atļāvusi savas datubāzes izmantošanu visām meklētājprogrammām.

Līdzīgu secinājumu izteikusi arī Eiropas Savienības Tiesa lietā *„The British Horseracing Board Ltd and others vs. William Hill Organization Ltd.”*, C-203/02. Proti, apstāklis, ka datubāzes veidotājs vai kāds ar tā piekrišanu ir padarījis datubāzes saturu par publiski pieejamu, neietekmē datubāzes veidotāja tiesības aizliegt iegūt vai atkārtoti izmantot visu datubāzes saturu vai tā būtisku daļu.

Tiesību īpašniekam ir tiesības lemt par sava intelektuālā īpašuma izmantošanas atļaušanu vai aizliegšanu. Atsaukšanās uz citu agregatorvietņu atļautu izmantošanu, nezinot attiecīgo pušu sadarbības noteikumus vai priekšnosacījumus, nedod pamatu tiesas secinājumam, ka atbildētājas izveidotā specializētā meklētājprogramma neatņem prasītājai iespēju atpelnīt ieguldījumus.

Prasītājas izvēli atļaut vai aizliegt savas datubāzes izmantošanu citām personām vai arī to izmantot pašas prasītājas citā tīmekļvietnē ietekmē virkne apstākļu. Pirmkārt, prasītājai piederošās tīmekļvietnes www.visidarbi.lv izmantošanu regulē noteikumi, kas saskan ar *www.cv.lv* datubāzē iekļauto sludinājumu izmantošanas noteikumiem. Otrkārt, citām personām piederošo datubāzu pieejamība tīmekļvietnē www.visidarbi.lv ir saskaņota ar to īpašniekiem, tehniski pielāgojot tīmekļvietnes sadarbspēju ar attiecīgajām datubāzēm. Treškārt, prasītājas datubāzes izmantošanu vietnē www.visidarbi.lv jebkurā laikā var pārtraukt vai kontrolēt. Pārsūdzētajā spriedumā atsaukšanās uz citām tīmekļvietnēm, kurās notiek prasītājas datubāzes atļauta vai, iespējams, neatļauta izmantošana, neattaisno atbildētājas izdarīto prasītājas tiesību pārkāpumu.

[7.2] Tiesa, atsaucoties uz Direktīvā 96/9/EK paredzēto *sui generis* tiesību mērķiem, kļūdaini secinājusi, ka tie neaizsargā prasītājas tiesības liegt atbildētājai savas datubāzes izmantošanu.

Atbildētāja norādīja, ka tās interese agregatorvietnes www.kurdarbs.lv uzturēšanā ir nākotnē iespējamu trešo personu vēlēšanās izvietot agregatorvietnē www.kurdarbs.lv maksas reklāmas, kas nozīmē, ka prasītāja un atbildētāja varētu būt konkurentes arī attiecībā uz darba devēju reklāmas tirgu. Atbildētājas ieguldītās investīcijas agregatorvietnes izveidē nav salīdzināmas ar tām, kādas pūles datubāzes izveidē un pastāvīgā aktualizēšanā iegulda prasītāja. Tieši Direktīva 96/9/EK dod prasītājai tiesības aizliegt datubāzes satura vai tā būtiskas daļas iegūšanu vai atkārtotu izmantošanu, kas attiecas arī uz paražītisku konkurējošu produktu izgatavotājiem.

Direktīvas 96/9/EK preambulas 7. punktā noteikts, ka datubāzu izstrāde prasa ievērojamus cilvēku, tehnikas un finanšu resursu ieguldījumus, toties, lai tās nokopētu vai tām piekļūtu, jāpatērē niecīga daļa no izmaksām, kas vajadzīgas, lai tās patstāvīgi izstrādātu. Savukārt Direktīvas 96/9/EK preambulas 42. punktā noteikts, ka īpašās tiesības novērst nesankcionētu iegūšanu vai atkārtotu izmantošanu piemērojamas pret lietotāju, kas pārkāpj likumīgās tiesības un tādējādi kaitē ieguldījumam; tiesības aizliegt visa satura vai tā būtiskas daļas iegūšanu vai atkārtotu izmantošanu piemērojamas ne tikai pret paražītisku konkurējošu produktu izgatavotājiem, bet arī uz jebkuru lietotāju, kurš ar savām darbībām rada nozīmīgu, kvalitātes vai kvantitātes aspektā novērtējamu kaitējumu ieguldījumam.

Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas praksei ar Direktīvu 96/9/EK izveidoto *sui generis* tiesību aizsardzības mērķis ir personai, kas uzņēmusies iniciatīvu un risku veikt būtisku cilvēkresursu, tehnisko vai finanšu resursu ieguldījumu datubāzes satura izveidē un darbībā, garantēt šī ieguldījuma atlīdzināšanu, to aizsargājot no neatļautas ieguldījuma rezultātu piesavināšanās. Līdz ar to tiesas secinājums par Direktīvā 96/9/EK paredzēto tiesību aizsardzības mērķi ir nepamatots. Prasītājas *sui generis* tiesību aizsardzība ir vērsta pret negodīgu konkurenci no atbildētāja puses.

[7.3] Tiesa nav devusi vērtējumu prasītājas tīmekļvietnē www.cv.lv publicēto lietošanas noteikumos iekļauto nosacījumu tiesiskajai aizsardzībai.

Atbildētājai kā izmantotājai ir pienākums ievērot prasītājas datubāzes izmantošanas kārtībā noteiktās saistības. Eiropas Savienības Tiesa spriedumā lietā *„Rynair ltd vs. PR Aviation BV”*, C-30/14, atzinusi, ka Direktīva 96/9/EK par datubāzu tiesisko aizsardzību ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nav piemērojama datubāzei, kas netiek aizsargāta nedz ar autortiesībām, nedz arī ar *sui generis* tiesībām atbilstoši minētajai direktīvai, no kā izriet, ka ar minētās direktīvas 6. panta 1. punktu un 8. un 15. pantu netiek liegts, ka šādas datubāzes radītājs nosaka tās izmantošanas līgumiskus ierobežojumus trešajām personām.

[7.4] Tiesa pārkāpusi Civilprocesa likuma 14. pantā noteikto tiesas sastāva nemainīguma principu.

Lieta apelācijas instances tiesā izskatīta četrās tiesas sēdēs, no kurām līdz Eiropas Savienības Tiesas prejudiciālā nolēmuma pieņemšanai lietu izskatīja viens tiesas sastāvs, bet pēc prejudiciālā nolēmuma pieņemšanas un pēc lietas izskatīšanas atjaunošanas lietas izskatīšanu turpināja cits tiesas sastāvs. Minētais apstāklis varēja novest pie lietas nepareizas izspriešanas.

[8] Atbildētāja SIA „Melons” iesniedza paskaidrojumus par kasācijas sūdzību, uzskatot to par nepamatotu.

[9] SIA „CV-Online Latvia” nosaukums 2024. gada 3. janvārī mainīts uz SIA „Alma Career Latvia”.

Motīvu daļa

[10] Pārbaudījis sprieduma likumību attiecībā uz argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, kā to nosaka Civilprocesa likuma 473. panta pirmā daļa, Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesas spriedums ir atstājams negrozīts, bet kasācijas sūdzība noraidāma.

[11] Apelācijas instances tiesa prasības noraidīšanu ir pamatojusi ar diviem argumentiem:

1) prasītāja savas darba sludinājumu datubāzes izveidošanā, pārbaudē vai noformēšanā nav ielikusi būtisku kvalitatīvu vai kvantitatīvu ieguldījumu, proti, nav izpildīts priekšnosacījums, lai datubāze būtu aizsargājama ar īpaša veida (*sui generis*) tiesībām;

2) atbildētājas darbības ar prasītājas datubāzi neapdraud prasītājas ieguldījumu atmaksāšanās iespējas.

Turklāt secinājumu, ka atbildētājas darbības neapdraud prasītājas ieguldījumu atmaksāšanās iespējas, tiesa nav saistījusi ar secinājumu, ka tiesas ieskatā prasītāja nemaz nav izdarījusi būtiskus ieguldījumus datubāzes izveidošanā, pārbaudē vai noformēšanā. Tiesa patstāvīgi izvērtējusi atbildētājas darbību ietekmi uz prasītājas iespējām gūt ienākumus, izmantojot tās datubāzi. Tādējādi katrs no šiem apelācijas instances tiesas argumentiem var kalpot par patstāvīgu pamatu prasības noraidīšanai.

Turpmāk norādīto apsvērumu dēļ Senāts uzskata, ka tiesa ir pieļāvusi tādas materiālo tiesību normu piemērošanas kļūdas, kā arī procesuālo normu pārkāpumus, kas liedz atzīt pirmo argumentu par pamatotu, taču Senātam nav iemesla secināt, ka tiesas otrais arguments būtu kļūdains un tādēļ prasība būtu noraidīta nepamatoti.

[12] Apelācijas instances tiesa, tieši nenorādot uz lietā piemērojamām tiesību normām, pēc būtības uz lietas apstākļiem ir attiecinājusi Autortiesību likuma 5. panta trešo daļu kopsakarā ar Autortiesību likuma 57. panta otrās daļas 1. un 2. punktu, secinot, ka atbildētāja nav pārkāpusi prasītājas īpaša veida (*sui generis*) tiesības uz prasītājas datubāzi.

Attiecībā uz datubāzu aizsardzību ar īpaša veida (*sui generis*) tiesībām Autortiesību likuma 5. panta trešā daļa noteic, ka datubāzes, kuru izveidošanai, iegūšanai, pārbaudei vai demonstrēšanai ir bijis nepieciešams būtisks kvalitatīvs vai kvantitatīvs ieguldījums (finanšu līdzekļi vai laika un enerģijas patēriņš), neatkarīgi no tā, vai tās ir autortiesību objekts, tiek aizsargātas saskaņā ar šā likuma IX nodaļu.

Savukārt minētajā IX nodaļā ietilpstošā 57. panta otrā daļa paredz, ka datubāzes veidotājam ir tiesības novērst visa datubāzes satura vai būtiskas kvalitatīvi vai kvantitatīvi novērtējamas tā daļas:

1) iegūšanu, kas nozīmē visa datubāzes satura vai tā būtiskas daļas pastāvīgu vai īslaicīgu (pagaidu) pārvietošanu uz citu vidi jebkādā veidā vai formā;

2) atkārtotu izmantošanu, kas nozīmē publiskas piekļūšanas nodrošināšanu jebkādā formā visam datubāzes saturam vai tā daļai, izplatot tās eksemplārus, to iznomājot vai nodrošinot tās tiešsaisti vai citas pārsūtīšanas formas.

Minētajās Autortiesību likuma normās ir transponētas Direktīvas 96/9/EK normas, konkrēti – 7. panta 1. un 2. punkts. Proti, saskaņā ar Direktīvas

96/9/EK 7. panta 1. punktu tādas datubāzes veidotājam, kuras satura iegūšanā, pārbaudē vai noformēšanā ir veikts kvalitātes vai kvantitātes aspektā būtisks ieguldījums, dalībvalstis nodrošina tiesības novērst visa datubāzes satura vai kvalitātes vai kvantitātes aspektā būtiskas tā daļas iegūšanu vai atkārtotu izmantošanu. Savukārt Direktīvas 96/9/EK 7. panta 2. punkts noteic, ka „iegūšana" nozīmē visa datubāzes satura vai būtiskas tā daļas īslaicīgu vai pastāvīgu pārvietošanu uz citu nesēju jebkādiem paņēmieniem un jebkurā formā, bet „atkārtota izmantošana" nozīmē jebkādā formā nodrošinātu brīvu piekļuvi visam datubāzes saturam vai tā daļai, izplatot tās eksemplārus, to iznomājot vai nodrošinot tās tiešsaisti vai citas pārraides formas.

[13] Senāta ieskatā ir pamatots kasācijas sūdzības arguments, ka apelācijas instances tiesa ir pieļāvusi kļūdas minēto tiesību normu piemērošanā, kas noteic, kādi ieguldījumi ir jāņem vērā, nodibinot, vai datubāze ir aizsargājama ar īpaša veida tiesībām, kas paredzētas Autortiesību likuma IX nodaļā, kā arī kāds to apjoms ir nepieciešams, lai šādu aizsardzību iegūtu.

[13.1] Senāts iepriekš jau ir norādījis, ka šādas aizsardzības izvērtēšanas ietvaros ieguldījuma jēdziens iztulkojams plaši, aptverot ne vien datubāzes veidotāja finanšu ieguldījumu, bet arī laika un enerģijas patēriņu. Tāpat Senāts, atsaucoties uz Eiropas Savienības Tiesas judikatūru un tiesību doktrīnas atziņām, ir norādījis, ka ieguldījumam jābūt attiecināmam uz datubāzes satura iegūšanu, pārbaudi vai demonstrēšanu (noformēšanu), bet ne uz pašas datubāzes iegādi vai attiecīgā satura radīšanu, un ka ieguldījumam ir jābūt būtiskam (sk. *Senāta 2021. gada 28. janvāra sprieduma lietā Nr. SKC-15/2021, ECLI:LV:AT:2021:0128.C33670516.10.S, 12.2. punktu*).

Eiropas Savienības Tiesa ir konkretizējusi, ka ieguldījums datubāzes satura iegūšanā attiecas uz līdzekļiem, kas izmantoti esošu neatkarīgu materiālu meklēšanai un to apkopošanai minētajā datubāzē, izņemot līdzekļus, kas ir izmantoti pašai materiālu radīšanai (sk. *EST 2021. gada 3. jūnija sprieduma lietā „CV-Online Latvia", C-762/19, ECLI:EU:C:2021:434, 25. punktu un tajā norādīto judikatūru*). Tādējādi ar līdzekļiem datubāzes satura iegūšanai katrā ziņā ir saprotami gan datubāzes veidotāja izmantotie līdzekļi nepieciešamo datu identificēšanai (atrašanai, atbilstības izvērtēšanai u. tml.), gan datu iegādei, gan arī tādas programmatūras izstrādei vai iegādei, kas nodrošina šādu datu ievades iespēju datubāzes izmantotājiem. Arī izdevumi, kas attiecas uz potenciālo datubāzes izmantotāju informēšanu par konkrēto datubāzi un iespēju tajā ievadīt datus, veido ieguldījumus datubāzes satura iegūšanai.

Attiecībā uz ieguldījumiem, kas saistīti ar datubāzes satura pārbaudi, Eiropas Savienības Tiesa ir konkretizējusi, ka ar tiem saprot tādus ieguldījumus, kas attiecas uz līdzekļiem, kuri nolūkā nodrošināt minētajā datubāzē ietvertās informācijas uzticamību ir izmantoti meklēto materiālu precizitātes kontrolei šīs datubāzes veidošanas, kā arī tās darbības laikā (sk. *EST 2021. gada 3. jūnija sprieduma lietā „CV-Online Latvia", C-762/19, ECLI:EU:C:2021:434, 26. punktu un tajā norādīto judikatūru*). Turpretim līdzekļi, kas izmantoti datubāzē iekļaujamo datu vai citu materiālu pārbaudei šo datu vai citu materiālu radīšanas laikā, veido līdzekļus, kas saistīti ar šo datu vai citu materiālu radīšanas procesu, un tādējādi nevar tikt ņemti vērā, lai izvērtētu būtiska ieguldījuma datubāzes izveidē esību (sk. *EST 2004. gada 9. novembra sprieduma lietā „The British Horseracing Board and Others", C-203/02, ECLI:EU:C:2004:695, 34. punktu*). Līdzekļi šādu datu vēlākai pārbaudei, proti, tos ievadot datubāzē vai pēc ievadīšanas, ir atzīstami par ieguldījumu datubāzes izveidē. Ar līdzekļiem datubāzes satura pārbaudei ir saprotami gan līdzekļi datu neatbilstības noteikšanai, gan līdzekļi šādu neatbilstību novēršanai.

Eiropas Savienības Tiesa ir konkretizējusi, ka ieguldījumi datubāzes satura noformēšanā ietver līdzekļus, kuru mērķis ir piešķirt minētajai datubāzei tās informācijas apstrādes funkciju, proti, tos, kas izmantoti šajā datubāzē esošo materiālu sistemātiskai vai metodiskai apkopošanai, kā arī to individuālas pieejamības nodrošināšanai (*EST 2021. gada 3. jūnija sprieduma lietā „CV-Online Latvia", C-762/19, ECLI:EU:C:2021:434, 27. punktu un tajā norādīto judikatūru*). Šādi līdzekļi katrā ziņā ir līdzekļi datubāzē ievadāmo vai ievadīto datu strukturēšanai, tostarp indeksu vai citu strukturēšanas mehānismu izstrādei, kā arī meklētāju izveidei un pilnveidošanai elektroniskajās datubāzēs. Līdzekļi datubāzes noformēšanai ir arī iepriekšminētā mērķa sasniegšanai izmantotie līdzekļi programmatūras izstrādei un pilnveidošanai, kā arī līdzekļi tāda personāla algošanai, kas nodrošina datubāzes noformēšanu. Arī līdzekļi atbilstošas programmatūras lietošanas tiesību iegādei atzīstami par ieguldījumiem datubāzes noformēšanā. Turpretim par šādiem līdzekļiem nav atzīstami līdzekļi jau gatavu datubāzu iegādei vai tādu uzņēmumu iegādei, kuriem ir tiesības uz šādām datubāzēm.

Izvērtējot, vai datubāzes veidotājs ir ielicis būtisku ieguldījumu tās izveidē, ņemams vērā datubāzu īpaša veida (*sui generis*) aizsardzības ieviešanas mērķis – veicināt tādu datu uzkrāšanas un apstrādes sistēmu izveidi, kas sekmē informācijas tirgus attīstību apstākļos, ko iezīmē ik gadu visās nozarēs radīto un apstrādāto datu apjoma straujais pieaugums (sk. *turpat, 23. punktu un tajā norādīto judikatūru*). Tas nozīmē, ka nepieciešamais ieguldījumu apjoms, lai tiktu nodrošināta šāda aizsardzība, nevar tikt noteikts pārmērīgi augsts, jo tādā gadījumā datubāzu aizsardzība tiks nodrošināta vien retos gadījumos un iepriekšminētais mērķis netiks sasniegts.

[13.2] Senāts norāda, ka ir pamatots kasācijas sūdzības arguments, ka apelācijas instances tiesa, izvērtējot prasītājas datubāzes izveidē izdarīto ieguldījumu, nav novērtējusi visus prasītājas iesniegtos pierādījumus, kā arī ir nepareizi piemērojusi materiālo tiesību normas, kas nosaka būtisku ieguldījumu kā priekšnosacījumu datubāzes aizsardzībai ar īpaša veida (*sui generis*) tiesībām.

Apelācijas instances tiesa izšķirīgu nozīmi ieguldījuma vērtēšanā ir piešķīrusi prasītājas iesniegtajam līgumam par darba sludinājumu datubāzes izmantošanu un sludinājumu ievietošanu *www.cv.lv* tīmekļvietnē (sk. *lietas 2. sējuma 31.–36. lapu*), kurš tiesas ieskatā nesatur tos būtiskos ieguldījumu aspektus, uz kuriem prasītāja norādījusi savos paskaidrojumos.

Pamatojoties uz minētā līguma noteikumiem, tiesa ir secinājusi, ka prasītāja neveic neatkarīgu materiālu iegūšanu, jo darba sludinājumus publicē pasūtītāji, kas ir darba devēji. Šāds secinājums norāda uz to, ka tiesa nav pareizi piemērojusi Autortiesību likuma 5. panta trešo daļu kopsakarā ar 57. panta pirmo daļu, jo nav ņēmusi vērā, ka ieguldījumi datu iegūšanā datubāzes veidotājam var rasties arī tad, ja pašu datu ievadi veic cita persona (sk. *šā sprieduma 13.1. punktu*).

Tiesa pēc būtības nav vērtējusi prasītājas iesniegtos pierādījumus par personāla izmaksām, aprobežojoties ar vispārīgu apgalvojumu, ka cilvēkresursi neapšaubāmi ir vajadzīgi, lai uzturētu prasītājas izstrādāto platformu, taču tas nav pietiekami, lai pierādītu būtisko ieguldījumu kvalitātes vai kvantitātes aspektā. Šāds apgalvojums nav pamatots ar prasītājas iesniegto pierādījumu vērtējumu, tostarp nav izvērtēts, vai un kādā apmērā prasītājas izdevumi personāla algošanai var būt ieguldījums datubāzes izveidē.

Arī savu apgalvojumu, ka prasītājai neapšaubāmi ir bijuši izdevumi saistībā ar datubāzes izveidi un uzturēšanu, taču tie nav prasītājas norādītajā apmērā, tiesa nav nedz konkretizējusi, proti, kādā apmērā prasītājas norādītie izdevumi saistībā ar datubāzes izveidi un uzturēšanu ir pierādīti, nedz pamatojusi. Līdz ar to nemaz nav iespējams pārbaudīt, vai tiesa ir pareizi izpratusi un piemērojusi ieguldījuma būtiskuma kritēriju un vai nav izvirzījusi pārmērīgi augstas prasības tam, kādā apmērā ieguldījums jāizdara, lai datubāze tiktu aizsargāta ar īpaša veida (*sui generis*) aizsardzību (sk. *šā sprieduma 13.1. punktu)*.

[13.3] Pamatojoties uz iepriekšminētajiem trūkumiem pierādījumu vērtēšanā un sprieduma pamatošanā, secināms, ka apgabaltiesa ir pārkāpusi Civilprocesa likuma 97. panta un 193. panta piektās daļas noteikumus. Neņemot vērā judikatūru atsevišķos jautājumos, tiesa pārkāpusi arī Civilprocesa likuma 5. panta sesto daļu. Papildus norādāms, ka apgabaltiesas spriedums neatbilst Civilprocesa likuma 193. panta piektās daļas noteikumiem arī tādēļ, ka sprieduma motīvu daļā nav norādīti normatīvie akti, ar kuriem spriedums pamatots.

[14] Nav pamatots kasācijas sūdzības arguments, ka apelācijas instances tiesa ir nepareizi piemērojusi materiālo tiesību normas, izvērtējot, vai

atbildētājas specializētā meklētājprogramma apdraud prasītājas ieguldījumu datubāzes izveidē atmaksāšanās iespējas.

[14.1] Lai arī, kā jau minēts, pārsūdzētā sprieduma motīvu daļā nav tieši norādītas materiālo tiesību normas, kuras apelācijas instances tiesa piemērojusi, tiesa uz lietas apstākļiem pēc būtības ir attiecinājusi Autortiesību likuma 57. panta otro daļu atbilstoši tām tiesību normas pazīmēm, kuras izriet no Eiropas Savienības Tiesas sniegtā Direktīvas 96/9/EK 7. panta 1. un 2. punkta iztulkojuma lietā *„CV-Online Latvia”*. Citastarp atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas sniegtajam iztulkojumam tiesa vērtēja, vai šajā lietā ir konstatējama prasītājas datubāzes satura vai būtiskas kvalitatīvi vai kvantitatīvi novērtējamas tā daļas iegūšana vai atkārtota izmantošana, kas rada kaitējumu prasītājas ieguldījumam šī satura iegūšanā, pārbaudē vai noformēšanā, proti, apdraud šī ieguldījuma atmaksāšanās iespējas attiecīgās datubāzes normālas izmantošanas gaitā.

[14.2] Kā izriet no Eiropas Savienības Tiesas sprieduma *„CV-Online Latvia”* lietā, kas tika taisīts, ņemot vērā šajā lietā nodibinātos apstākļus, atbildētājas izveidotās specializētās meklētājprogrammas darbība pati par sevi nav atzīstama par prasītājas kā datubāzes veidotājas tiesību pārkāpumu. Tikai tad, ja šīs meklētājprogrammas darbības rezultātā prasītājai tiek liegti ienākumi, kas tai ļautu atgūt datubāzes izveidē izdarītos ieguldījumus, prasītāja ir tiesīga aizliegt savas datubāzes satura iegūšanu un atkārtotu izmantošanu (sk. *EST 2021. gada 3. jūnija sprieduma lietā „CV-Online Latvia”, C-762/19, ECLI:EU:C:2021:434, 37. punktu*). Šādas specializētās meklētājprogrammas darbības ietekme uz datubāzes veidotāja ieguldījuma atpelnīšanu ir jākonstatē, izvērtējot konkrētās lietas apstākļus (sk. *turpat, 38. punktu*).

Eiropas Savienības Tiesa arī ir norādījusi uz nepieciešamību rast taisnīgu līdzsvaru starp datubāzu veidotāju likumīgajām interesēm spēt atgūt savu būtisko ieguldījumu, no vienas puses, un lietotāju un šo datubāzu veidotāju konkurentu interesi piekļūt šajās datubāzēs ietvertajai informācijai un iespēju radīt uz šo informāciju balstītus inovatīvus produktus, no otras puses (sk. *turpat, 41. punktu*).

Tādējādi ne ikkatra negatīva ietekme, ko specializētās meklētājprogrammas darbība rada attiecībā uz datubāzes veidotāja ienākumiem, ir pamats aizliegt šādas meklētājprogrammas darbību. Izskatot lietu pēc būtības, tiesai jānovērtē šāda ietekme, ja tāda ir, un tā jāsamēro ar lietotāju un datubāzu veidotāju konkurentu likumīgajām interesēm.

[14.3] Līdz ar to Senāta ieskatā nav pamatots kasācijas sūdzības arguments, ka apelācijas instances tiesa, izvērtējot apdraudējumu atgūt prasītājas ieguldījumu, šo vērtējumu kļūdaini ir izdarījusi no lietotāju interešu, nevis no datubāzes veidotāja skatupunkta. Kā iepriekš norādīts, tiesai ir jāapsver gan datubāzes veidotāja, gan lietotāju, gan arī citu tirgus dalībnieku likumīgās intereses, nevis vienīgi datubāzes veidotāja likumīgās intereses.

Eiropas Savienības Tiesa *„CV-Online Latvia”* lietā norādīja, ka tādu interneta satura agregatoru, kāda ir atbildētāja, darbības arī ļauj sasniegt mērķi veicināt datu uzglabāšanas un apstrādes sistēmu ieviešanu, lai savukārt veicinātu informācijas tirgus attīstību. Piekrītot Ģenerāladvokāta secinājumiem, Eiropas Savienības Tiesa norādīja, ka šie agregatori palīdz radīt un izplatīt produktus un pakalpojumus ar pievienoto vērtību informācijas nozarē. Piedāvājot lietotājiem vienotu saskarni, kas ļauj veikt meklēšanu vairākās datubāzēs saskaņā ar saturiski atbilstošiem kritērijiem, tie sekmē labāku informācijas strukturēšanu un atvieglo meklēšanu internetā (sk. *turpat, 42. punktu*).

Apelācijas instances tiesa, secinot, ka atbildētājas specializētā meklētājprogramma ļauj lietotājiem efektīvāk atrast tos interesējošos darba sludinājumus, pēc būtības ņēma vērā specializētās meklētājprogrammas nozīmi tās lietotājiem. Vienlaikus tiesa arī izvērtēja un atzina, ka prasītājas arguments par to datubāzes lietotāju paradumiem, kas izmanto atbildētājas specializēto meklētājprogrammu, neapstiprina pieņēmumu, ka atbildētājas specializētā meklētājprogramma negatīvi ietekmē prasītājas ieguldījumu atmaksāšanās iespējas.

Senātam nav pamata apšaubīt šo secinājumu. Turklāt satura agregatoru darbības zināma negatīva ietekme uz datubāzu veidotāju interesēm nav izslēgta, taču, kā jau minēts, tiesas uzdevums, izskatot lietu pēc būtības, ir samērot datubāzu veidotāju un agregatoru, kā arī lietotāju intereses.

Lietā nav iesniegti pierādījumi par to, ka lietotāju paradumu maiņa būtu negatīvi ietekmējusi prasītājas iespējas atgūt tās ieguldījumus datubāzes izveidē. Lai arī datubāzes veidotājs var iespējamo negatīvo ietekmi uz ieguldījuma atmaksāšanās iespējām pamatot, taču riska iestāšanās iespējai jābūt pietiekami ticamai, nevis tikai hipotētiskai, kā arī jāņem vērā jau iepriekš norādītais, ka ne ikkatra negatīva ietekme vērtējama kā pamats aizliegt agregatora darbību attiecībā uz datubāzi, kura aizsargāta ar īpaša veida (*sui generis*) tiesībām.

Tiesas, kas izskatījusi lietu pēc būtības, secinājumi, kas balstās dzīvē gūtos novērojumos, nav pārbaudāmi kasācijas kārtībā, izņemot, ja tie ir acīmredzami nepareizi. Senāts nekonstatē acīmredzamas kļūdas apelācijas instances tiesas izdarītajā lietotāju paradumu vērtējumā.

[14.4] Šādas acīmredzamas kļūdas nav konstatējamas arī tiesas vērtējumā par atbildētājas specializētās meklētājprogrammas iespējamo ietekmi uz prasītājas datubāzes apmeklētāju skaitu. Lai arī tiesa nav plašāk argumentējusi savu apgalvojumu, ka atbildētājas specializētā meklētājprogramma veicina to, ka darba sludinājumus apskata pēc iespējas lielāks darba meklētāju skaits, nav pamata to atzīt par acīmredzami nepareizu, jo, pirmkārt, lietā nav konstatēta prasītājas apgalvotā negatīvā ietekme, ko radītu atbildētājas specializētā meklētājprogramma uz tās datubāzes apmeklētāju skaitu, un, otrkārt, prasītājas apsvērums par šādas ietekmes iespējamību ir tīri hipotētisks, proti, tās iestāšanās iespējamību ietekmē dažādi faktori, kas turklāt nav izvērtējami kasācijas kārtībā.

[14.5] Lai arī vispārīgi var piekrist kasācijas sūdzības argumentam, ka prasītājas datubāzi apmeklējošo personu skaits varētu ietekmēt tās pakalpojumu cenu un attiecīgi ieguldījuma atmaksāšanās iespējas, tomēr, kā iepriekš norādīts, lietā nav konstatēts nedz tas, ka atbildētājas specializētās meklētājprogrammas darbības rezultātā prasītājas datubāzi apmeklētu mazāks lietotāju skaits, nedz, ka apmeklētāju skaits varētu samazināties atbildētājas specializētās meklētājprogrammas darbības rezultātā. Līdz ar to iepriekšminētajam argumentam par apmeklētāju skaita samazināšanās ietekmi uz prasītājas pakalpojumu cenu nav nozīmes izskatāmajā lietā, izvērtējot atbildētājas specializētās meklētājprogrammas ietekmi uz prasītājas ieguldījumu atmaksāšanos.

[14.6] Senāts arī nekonstatē pamatu apšaubīt apelācijas instances tiesas vērtējumu par prasītājas ieguldījuma atmaksāšanos saistībā ar kasācijas sūdzības argumentu par to, ka tiesa nav izvērtējusi prasītājas apsvērumus par tādu potenciālo ienākumu apdraudējumu, kurus veido reklāmas vai arī prasītājas klientu ieinteresētība izvēlēties ar datubāzi saistītos papildu pakalpojumus.

Apelācijas instances tiesa lietā nodibināja, ka prasītāja saistībā ar datubāzi ienākumus pamatā gūst no prasītājas klientu maksājumiem par darba sludinājumu ievietošanu minētajā datubāzē. Secinot, ka šis ienākumu avots nav apdraudēts atbildētājas darbību rezultātā, tiesai nebija pamata uzskatīt, ka iespējamā ietekme uz tādiem papildu ienākumiem, ko veido maksa par prasītājas papildu pakalpojumiem vai reklāmu, apdraudēs prasītājas ieguldījuma atmaksāšanos.

Turklāt uzsverams, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 93. panta pirmajai daļai tieši uz prasītāju gulstas apgalvošanas un pierādīšanas nasta attiecībā uz to, kādā veidā atbildētājas darbības apdraud tās ieguldījuma datubāzes izveidē atmaksāšanos, tostarp prasītājai jānorāda un jāpierāda to ienākumu apjoms, kurus veido ienākumi no reklāmas, ja tādi ir, un papildu pakalpojumiem, ko prasītāja nav izdarījusi.

[14.7] Līdz ar to Senāts secina, ka tiesa ir izvērtējusi atbildētājas specializētās meklētājprogrammas darbības ietekmi uz prasītājas iespēju atpelnīt tās ieguldījumus savas datubāzes izveidē, kā arī samērojusi prasītājas, atbildētājas un lietotāju likumīgās intereses.

Tādējādi nav pamatots arī kasācijas sūdzības arguments, ka tiesa nav ņēmusi vērā Direktīvas 96/9/EK mērķi aizsargāt datubāzu veidotājus no tādas raksturīgas negodīgas konkurences prakses kā parazītisms. Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus, nav secinājusi, ka atbildētājas darbība būtu vērtējama kā parazītisms. Kā jau minēts iepriekš, atbildētājas izveidotās specializētās meklētājprogrammas darbība pati par sevi nav atzīstama par prasītājas kā datubāzes veidotājas tiesību pārkāpumu (sk. *šā sprieduma 14.2. punktu*).

[15] Senāts norāda, ka nav pamatots kasācijas sūdzības arguments, ka apelācijas instances tiesa pieļāvusi procesuālo tiesību normu pārkāpumu, jo nav izvērtējusi, vai atbildētāja nav pārkāpusi prasītājas tīmekļvietnē *www.cv.lv* publiskotos lietošanas noteikumus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426. panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās, bet saskaņā ar minētā panta otro daļu apelācijas instances tiesa izskata tikai tos prasījumus, kas izskatīti pirmās instances tiesā. Prasības priekšmeta vai pamata grozīšana nav pieļaujama.

Izskatāmajā lietā prasība tika celta par prasītājas kā datubāzes veidotājas īpaša veida (*sui generis*) tiesību iespējamo pārkāpumu. Lai arī prasītāja savā prasības pieteikumā norāda uz noteikumiem, kurus tā izstrādājusi un ievietojusi savā tīmekļvietnē darba devējiem un darba meklētājiem, šī norāde tiek saistīta ar secinājumu, ka ar šiem noteikumiem prasītāja ir informējusi visus datubāzes lietotājus par savām tiesībām, kā arī sekām, kas iestājas, lietojot datubāzi (sk. *lietas 1. sējuma 5. lapu*), un ar secinājumu, ka prasītājas klienti – darba devēji – ir pilnvarojuši prasītāju vērsties pret personām, kas prettiesiski ir izmantojuši datubāzes publiski pieejamo informāciju (sk. *lietas 1. sējuma 6. lapu*). Kā redzams, prasītāja nav norādījusi, ka atbildētājas tiesību pārkāpums izpaudies kā prasītājas noteikumu pārkāpums (proti, kā līgumisks pārkāpums). Turklāt tas, ka prasītājas procesuālais mērķis, ceļot prasību, ir bijis aizsargāt savas kā datubāzes veidotājas īpaša veida tiesības, liecina arī prasības pieteikuma otrā sadaļa „Autortiesību pārkāpums", kas iztulkojama sistēmiski ar pārējo prasības pieteikuma saturu, tostarp prasītājas norādītajām tiesību normām, ar kurām tā juridiski pamatojusi prasību.

Tieši šādā ietvarā, proti, par šādu prasības priekšmetu un uz šāda prasības pamata, lietu izskatīja pirmās instances tiesa, un tādā tvērumā to izskatīja arī apelācijas instances tiesa. Senātam, ievērojot prasības pieteikumu un prasītājas sniegtos paskaidrojumus lietas izskatīšanas gaitā, nav pamata apšaubīt, ka prasības priekšmets un prasības pamats, izskatot lietu pēc būtības, tika noteikts pareizi. Turklāt kasācijas sūdzībā nav norādīti argumenti par pretējo.

Senāts arī norāda, ka iespējamais prasītājas datubāzes lietošanas noteikumu pārkāpums veido patstāvīgu prasības pamatu un prasības priekšmetu, kas ir nošķirams no datubāzes veidotāja īpaša veida (*sui generis*) tiesību iespējamā pārkāpuma. Tas arī nepārprotami izriet no kasācijas sūdzībā pieminētā Eiropas Savienības Tiesas sprieduma *„Ryanair"* lietā (sk. *EST 2015. gada 15. janvāra spriedumu lietā „Ryanair", C-30/14, ECLI:EU:C:2015:10*).

[16] Tāpat nav pamatots kasācijas sūdzības arguments, ka apelācijas instances tiesa ir pārkāpusi Civilprocesa likuma 14. pantā noteiktos tiesas sastāva nemainīguma noteikumus, lietu izskatot dažādiem tiesu sastāviem.

[16.1] Civilprocesa likuma 14. panta pirmā daļa noteic, ka lietas izskatīšana pēc būtības noris nemainīgā tiesas sastāvā. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 163. panta pirmo daļu lietas izskatīšana pēc būtības tiesas sēdē sākas ar tiesneša ziņojumu par lietas apstākļiem, un atbilstoši Civilprocesa likuma 183. pantam tā beidzas, kad pārbaudīti visi pieteiktie pierādījumi, pusēm nav lūgumu un tiesa pasludina lietas izskatīšanu pēc būtības par pabeigtu.

[16.2] Atbilstoši lietas materiāliem apelācijas instances tiesā notikušas četras tiesas sēdes. 2019. gada 18. septembrī lieta tiesnešu Mārtiņa Sviķa, Mairitas Šķenderes un Ineses Strelčas sastāvā izskatīta tiesas sēdē, pabeidzot to izskatīt pēc būtības (sk. *lietas 1. sējuma 136.–138. lapu*). 2019. gada 14. oktobra tiesas sēdē iepriekšminētajā tiesas sastāvā Civilprocesa likuma 188. panta kārtībā atsākta lietas izskatīšana pēc būtības un nolemts uzdot jautājumus Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai, kā arī apturēt tiesvedību lietā (sk. *lietas 1. sējuma 140.–141. lapu*). 2021. gada 18. oktobrī tiesnešu Mārtiņa Sviķa, Ineses Graudas un Daces Jansones sastāvā tiesas sēdē tika nolemts atjaunot tiesvedību lietā un atlikt lietas izskatīšanu, nosakot prasītājai pienākumu iesniegt papildu pierādījumus (sk. *lietas 2. sējuma 23.–24. lapu*). 2022. gada 26. janvārī tiesnešu Mārtiņa Sviķa, Ineses Graudas un Skaidrītes Buividēs sastāvā tiesas sēdē tiesa uzsāka un pabeidza lietas izskatīšanu pēc būtības (sk. *lietas 2. sējuma 86.–88. lapu*).

No iepriekšminētajiem lietas materiāliem redzams, ka lietas izskatīšana pēc būtības, kas rezultējās ar sprieduma taisīšanu, notika 2022. gada 26. janvāra tiesas sēdē tiesnešu Mārtiņa Sviķa, Ineses Graudas un Skaidrītes Buividēs sastāvā, un šajā tiesas sēdē lietas izskatīšana pēc būtības tika gan uzsākta, gan arī pabeigta nemainīgā tiesas sastāvā. Tādējādi tika ievēroti tiesas sastāva nemainīguma noteikumi un pusēm nodrošināta iespēja viena un tā paša sastāva tiesnešu vadītā tiesas sēdē īstenot visas savas procesuālās tiesības un pienākumus, vienam un tam pašam tiesas sastāvam pārbaudot pierādījumus lietā. Tā kā 2022. gada 26. janvāra tiesas sēdē lietas izskatīšana pēc būtības tika uzsākta no jauna, nav nozīmes tiesas sastāvam iepriekš notikušajās tiesas sēdēs.

[17] Senāta ieskatā iepriekš izklāstīto argumentu kopums ļauj secināt, ka apgabaltiesas spriedumā ir konstatējami atsevišķi trūkumi materiālo un procesuālo tiesību normu piemērošanā, bet tie nenoveda pie lietas nepareizas izspriešanas. Tādēļ apgabaltiesas spriedums ir atstājams negrozīts, bet prasītājas kasācijas sūdzība noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474. panta 1. punktu un 475. pantu, Senāts

nosprieda

atstāt negrozītu Rīgas apgabaltiesas 2022. gada 25. februāra spriedumu, bet SIA „Alma Career Latvia" kasācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Senatore Z. Pētersone Senatore Ļ. Kušnire Senatore M. Senkāne